

แนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สหวิทยาเขตเมืองสองคลองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร*

ธัญนิชา สิงห์วีรวงศ์^{1*} ภูมิพิพัฒน์ รักพรมงค²

¹หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

²คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

*Corresponding author e-mail: prettynam.si@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา และ 3) เพื่อหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 253 คน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง จำนวน 17 คน ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยรวมมีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรม/จริยธรรม และปัญหาที่พบมากที่สุด คือ สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาไม่ต่อเนื่อง 2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน 3. แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า สถานศึกษาควรจัดทำสำมนโดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง และผู้บริหารควรมอบหมายงานให้ตรงกับบุคคลให้เหมาะสมกับความสามารถ

คำสำคัญ: แนวทางพัฒนา; การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล; สหวิทยาเขตเมืองสองคลอง

*Received: 7 November 2023, Revised: 1 December 2023, Accepted: 3 December 2023

Guidelines Development For Good Governance Management Of Muang Song Klong Consortium Under The Secondary Educational Service Area Office Kamphaeng Phet

Thunnicha Singreewong¹ Poompipat Rukponmongkol²

¹Master of Education in Educational Administration, Kamphaeng Phet Rajabhat University

²Faculty of Education, Kamphaeng Phet Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: prettynam.si@gmail.com

ABSTRACT

The research aimed 1) to study status and problems for good governance management of muang song klong, 2) to compare the status for good governance management of muang song klong, classified by school sizes and work experiences and 3) to seek guidelines for good governance management of muang song klong consortium under the secondary educational service area office Kamphaeng phet. The sample consisted of 253 school administrators and teachers. Key informants were 17 experts in good governance management of muang song klong. The research results indicated the following 1) Overall status of good governance management of muang song klong consortium under the secondary educational service area office Kamphaeng Phet was at a high level. The most common problem of good governance management of muang song klong consortium under the secondary educational service area office Kamphaeng Phet was educational institutions conduct research to develop the quality of education in educational institutions continuously. 2) Comparison results of the status of muang song klong consortium under the secondary educational service area office Kamphaeng Phet classified by school sizes and work experiences showed there were no statistically. 3) Guidelines for good governance management of muang song klong consortium under the secondary educational service area office Kamphaeng phet, according to experts' opinions, were Educational institutions should prepare a census using a comprehensive student support system and Executives should assign tasks to people appropriate to their abilities.

Keywords: Guidelines; Good Governance Management; Muang Song Klong Consortium

บทนำ

ในยุคที่สังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลง มีความเจริญด้านเทคโนโลยี กระแสสังคมภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ด้านกฎหมายรัฐธรรมนูญ ด้านการเมืองการปกครองที่มีลักษณะประชาธิปไตย และด้านการปฏิรูประบบบริการสุขภาพ โรคภัยต่างๆ ส่งผลทำให้เกิดกระแสของการเปลี่ยนแปลงต่างๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบอย่างมากต่อความคิดและพฤติกรรมของผู้คนในสมัยสังคมใหม่และเป็นแรงผลักดันให้สภาพแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงที่จะมีผลกระทบต่อการจัดการระบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อเตรียมทรัพยากรอันมีค่าของประเทศออกสู่ยุคสมัยแห่งการเปลี่ยนแปลง (เชิดศักดิ์ ศุภโสภณ, 2559)

จากผลการประเมินมาตรฐานการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในมาตรฐานที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษามาตรฐานด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาได้กำหนดกรอบแนวทางประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล พบว่าผลการประเมินอยู่ในระดับดี ดีมาก และดีมาก ทุกสถานศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ทั้งการประเมินในสถานการณ์ปกติในปีงบประมาณ 2563 และการประเมินภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ปีงบประมาณ 2564 - 2565 เป็นดังนี้คือ โรงเรียนมีผลการประเมินคุณภาพนอกใน “ระดับดี” ขึ้นไป ทุกโรงเรียน ร้อยละ 100 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร, 2565)

จากการศึกษาบริบทของสถานศึกษาของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง แต่ละโรงเรียนมีการใช้หลักการบริหารที่ต่างกันรวมถึงมีการปรับใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร อีกทั้งยังเกิดปัญหาเนื่องจากผู้บริหารและครูยังไม่เข้าใจถึงหลักการและแนวทางของหลักธรรมาภิบาลที่ดีในองค์กร ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าการบริหารงานมีความสำคัญกับโรงเรียนหรือสถานศึกษาทุกระดับ ทุกขนาดโรงเรียน ผู้บริหารที่จะเข้ามาเป็นผู้นำจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ โดยใช้หลักธรรมาภิบาลมาแนวทาง ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา เรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร เนื่องจากการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับธรรมาภิบาล ทำงานด้วยความเป็นธรรมตอบสนองต่อความต้องการ มีประสิทธิภาพประสิทธิผล ดำเนินงานด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ มีความเสมอภาค และมุ่งเน้นฉันทามติ เพื่อนำมาบูรณาการเข้ากับการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา ได้แก่ การดำเนินงานด้านวิชาการงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป ภายใต้การจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นคน ดี คนเก่งและมีความสุข เพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดีแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชน ผู้รับบริการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

วิธีดำเนินการวิจัย

- 1 การศึกษาสภาพ ปัญหาและการเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร
 - 1.1 กลุ่มตัวอย่าง: ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ซึ่งปฏิบัติงานในสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ปีการศึกษา 2566 จำนวน 253 คน
 - 1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ตอน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับ การตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (Index Of Item Objective Congruence : IOC) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม ข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.948
 - 1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยตนเองและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ร้อยละ 100 และนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถาม
 - 1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล: นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาสรุปประเด็นวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มา จำแนก จัดกลุ่ม และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 โดยวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูล แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย แบบสอบถามตอนที่ 2 โดยวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หาค่าทดสอบค่าที และการหาค่าความแปรปรวนทางเดียว F-Test One Way ANOVA ของข้อมูลแต่ละด้าน แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยาย โดยใช้เกณฑ์ประมาณค่าของบุญชม ศรีสะอาด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

2 การหาแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

2.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารงาน จำนวน 17 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษา ศิษยานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ผู้สอน และผู้อำนวยการกลุ่มงาน ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญตามคุณสมบัติ ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับด้านการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เป็นเวลา 5 ปีขึ้นไป

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: แบบสัมภาษณ์

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล: ดำเนินการจัดทำแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสภวิทยาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล: วิเคราะห์เนื้อหาสรุปประเด็นวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการบันทึกการสนทนามาจำแนก จัดกลุ่ม และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปเป็นแนวทางในการพัฒนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 สภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสภวิทยาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยรวมและรายด้าน

ข้อที่	การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1	การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่			
	ด้านประสิทธิภาพ	4.22	0.42	มาก
	ด้านประสิทธิผล	4.21	0.42	มาก
	ด้านการตอบสนอง	4.26	0.44	มาก
	รวม	4.23	0.35	มาก
2	ค่านิยมประชาธิปไตย			
	ด้านการรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้	4.34	0.44	มาก
	ด้านเปิดเผย/โปร่งใส	4.18	0.50	มาก
	หลักนิติธรรม	4.29	0.44	มาก
	ด้านความเสมอภาค	4.33	0.44	มาก
	รวม	4.28	0.37	มาก
3	ประชารัฐ			
	ด้านการมีส่วนร่วม	4.33	0.43	มาก
	ด้านการกระจายอำนาจ	4.38	0.42	มาก

	รวม	4.35	0.38	มาก
4	ความรับผิดชอบทางการบริหาร			
	ด้านคุณธรรม/จริยธรรม	4.41	0.48	มาก
	รวม	4.41	0.48	มาก
	รวมเฉลี่ย	4.32	0.39	มาก

จากตารางที่ 1 สภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสภวิทยเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยรวมและรายด้าน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.32$, S.D. = 0.39) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรม/จริยธรรม ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.48) รองลงมา คือ ด้านประชาธิปไตย ($\bar{x} = 4.35$, S.D. = 0.38) และด้านค่านิยมประชาธิปไตย ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.37) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสภวิทยเขตเมืองสองคลอง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

การบริหารงานโดยใช้ หลักธรรมาภิบาล	ประสบการณ์การ ทำงาน น้อยกว่า 10 ปี (n=103)		ประสบการณ์การ ทำงานมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป (n=150)		t-test	Sig
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านประสิทธิภาพ	4.25	0.41	4.20	0.44	0.862	0.976
2. ด้านประสิทธิผล	4.22	0.43	4.21	0.41	0.025	0.897
3. ด้านการตอบสนอง	4.25	0.43	4.26	0.44	0.256	0.396
4. ด้านการรับผิดชอบ	4.32	0.44	4.36	0.45	0.616	0.769
5. ด้านการเปิดเผย/โปร่งใส	4.16	0.56	4.18	0.45	0.345	0.038
6. ด้านหลักนิติธรรม	4.20	0.42	4.22	0.44	0.243	0.398
7. ด้านความเสมอภาค	4.32	0.41	4.32	0.46	0.072	0.313
8. ด้านการมีส่วนร่วม	4.30	0.45	4.34	0.43	0.720	0.303
9. ด้านการกระจายอำนาจ	4.37	0.43	4.38	0.41	0.223	0.411
10. ด้านคุณธรรม/จริยธรรม	4.37	0.55	4.43	0.44	1.127	0.200

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่า ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล และ ด้านหลักนิติธรรม ด้านประสิทธิภาพ ด้านการตอบสนอง ด้านการระมัดระวัง ด้านการเปิดเผย/โปร่งใส ด้านความเสมอภาค ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการกระจายอำนาจ ด้านคุณธรรม/จริยธรรม ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของ						
สถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง		SS	df	MS	F	Sig.
1. ด้านประสิทธิภาพ	ระหว่างกลุ่ม	0.061	2	0.031	0.169	0.845
	ภายในกลุ่ม	45.432	250	0.182		
	รวม	45.493	252			
2. ด้านประสิทธิผล	ระหว่างกลุ่ม	0.143	2	0.072	0.410	0.664
	ภายในกลุ่ม	43.714	250	0.175		
	รวม	43.857	252			
3. ด้านการตอบสนอง	ระหว่างกลุ่ม	0.243	2	0.122	0.635	0.531
	ภายในกลุ่ม	47.897	250	0.192		
	รวม	48.140	252			
4. ด้านการระมัดระวัง	ระหว่างกลุ่ม	0.465	2	0.233	1.211	0.072
	ภายในกลุ่ม	48.04	250	0.192		
	รวม	48.505	252			
5. การเปิดเผย/โปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	1.293	2	0.646	2.654	0.072
	ภายในกลุ่ม	60.885	250	0.244		
	รวม	62.178	252			
6. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.246	2	0.123	0.624	0.537
	ภายในกลุ่ม	49.22	250	0.197		
	รวม	49.465	252			
7. ด้านความเสมอภาค	ระหว่างกลุ่ม	0.463	2	0.232	1.199	0.303
	ภายในกลุ่ม	48.307	250	0.193		
	รวม	48.771	252			
8. ด้านการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	0.512	2	0.256	1.360	0.259
	ภายในกลุ่ม	47.109	250	0.188		
	รวม	47.622	252			

การบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของ						
สถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง		SS	df	MS	F	Sig.
9. ด้านการกระจายอำนาจ	ระหว่างกลุ่ม	0.127	2	0.064	0.360	0.698
	ภายในกลุ่ม	44.21	250	0.177		
	รวม	44.338	252			
10. ด้านคุณธรรม/จริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.522	2	0.261	1.112	0.330
	ภายในกลุ่ม	58.717	250	0.235		
	รวม	59.240	252			

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาและการเปรียบเทียบสภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จากการใช้แบบสอบถาม

1.1 สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร โดยภาพรวมมีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมมีสภาพการบริหารงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติจากน้อยไปหามาก ได้ดังนี้ ด้านคุณธรรม/จริยธรรม รองลงมา คือ ด้านประชาธิปไตย และด้านความโปร่งใส ตามลำดับ

1.2 การศึกษาปัญหาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ด้านประสิทธิภาพ ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารมีการจัดวางอัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่เหมาะสม ด้านประสิทธิผล ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารขาดการวางแผนการบริหารจัดการองค์กร ด้านการตอบสนอง ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษามีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาไม่ต่อเนื่อง ด้านการระดมความคิดเห็น ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาประชาสัมพันธ์งานด้านการศึกษาและรายงานผลสัมฤทธิ์ต่อสาธารณชนไม่ต่อเนื่อง ด้านเปิดเผย/โปร่งใส ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา โดยขาดความซื่อสัตย์สุจริต หลักนิติธรรม ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดรูปแบบลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ไม่ตรงตาม ฎระเบียบ และข้อบังคับและผู้บริหารดำเนินการทางวินัย หลักความเสมอภาค ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาไม่

มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมเครือข่ายด้านวิชาการให้มีความเข้มแข็งและไม่มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้านการกระจายอำนาจ ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารดำเนินการกระจายความรับผิดชอบในด้านการวางแผนงานวิชาการอย่างไม่เหมาะสม ด้านคุณธรรม/จริยธรรม ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาไม่มีการส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามมาตรฐานวิชาชีพ

1.3 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

1.4 การเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขต เมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน

2. การหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ผลจากการสัมภาษณ์ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 ท่าน สรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนควรวางแผนดำเนินงานตามบริบทของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดตามทรัพยากรที่มีของสถานศึกษา
2. ผู้บริหารต้องมีการวางแผนการดำเนินการสรุปผลแผนของสถานศึกษาเพื่อนำผลไปพัฒนาในประเด็นต่างๆที่สถานศึกษาขาดแคลน
3. สถานศึกษาควรจัดทำสำมนโดยใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึง
4. สถานศึกษาพัฒนาระบบงานประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาโดยมอบหมายงานให้ตรงกับบุคคล

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพและปัญหาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

1.1 การศึกษาสภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร

สถานศึกษา และครู พบว่าสภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามี การจัดทำระเบียบแนวปฏิบัติ การทำคู่มือกลุ่มงานวิชาการ การทำแผนงานวิชาการ และวางแผนงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องปฏิบัติเพื่อให้ได้บรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปวรา เลิศชูกุล และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2566) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนคลองสวนหมาก จังหวัดกำแพงเพชร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนคลองสวนหมาก จังหวัดกำแพงเพชรและ 2) ศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนคลองสวนหมาก ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารงานพบว่า (1) ด้านวิชาการ จัดให้มีการทำกิจกรรมทางวิชาการร่วมกับชุมชนและสถาบันการศึกษาอื่น (2) ด้านงบประมาณ มีการจัดทำรายงานการติดตามการใช้งบประมาณที่มีความชัดเจน (3) ด้านบุคคล ผู้บริหารและครูของโรงเรียนมีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ (4) ด้านบริหารทั่วไป จัดให้มีการบริหารทรัพยากรทางการศึกษาที่พร้อมให้บริการ

1.2 การศึกษาปัญหาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง ผลจากการวิเคราะห์แบบสอบถามโดยรวม พบข้อที่มีปัญหาทั้ง 10 ด้าน ได้แก่ ด้านประสิทธิภาพ ด้านประสิทธิผล ด้านการตอบสนอง ด้านการระดมความคิดเห็น ด้านการเปิดเผย/โปร่งใส ด้านหลักนิติธรรม ด้านความเสมอภาค ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการกระจายอำนาจ และด้านคุณธรรม/จริยธรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารขาดกระบวนการในการกำหนดเป้าหมาย วางแผนกลยุทธ์ขององค์กร อีกทั้งยังต้องประสานงานขององค์กรโดยรวม และเอาใจใส่บุคลากรเป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้การบริหารองค์กรเป็นไปอย่างราบรื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของมานพ จันทร์ศรี และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2564) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศในกลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 พบว่าผลจากการศึกษาปัญหาการบริหารระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสำรวจระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

1.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

สภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำแนกตามประสบการณ์การทำงานพบว่า ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ประสบการณ์การทำงานที่น้อยกว่า 10 ปี และมากกว่า 10 ขึ้นไป มีผลต่อการปฏิบัติอย่างเป็นขั้นตอนโดยบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการเป้าประสงค์ที่ชัดเจนมีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐานรวมถึงมีการติดตามประเมินผล

และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปรียากร พงฺตน (2564) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียน ในเครือข่ายที่ 43 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีการรับรู้ต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในเครือข่ายที่ 43 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี นั้นมีความกระตือรือร้นในการทำงาน พยายามค้นหาแนวทางในการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาล ครูที่มีประสบการณ์ การในการทำงาน 10-15 ปีนั้นยังต้องการที่จะพัฒนาตนเองในการทำงาน จึงต้องอาศัยความร่วมมือกับผู้ร่วมงาน ในการวางแผนการทำงาน ส่วนครูที่มีประสบการณ์การทำงาน 15 ปีขึ้นไป นั้นมีความชำนาญในการทำงานมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงและให้ความร่วมมือกับผู้อื่นน้อยลง

1.4 ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

สภาพการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าบริบทของกลุ่มตัวอย่างมีบริบทที่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้การจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรนาถ ภูริเศวตกำจร (2560) ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงคือ ด้านประสิทธิภาพ รองลงมาคือด้านหลักความโปร่งใสและด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ด้านหลักประสิทธิผล 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดของครูผู้สอนจำแนกตาม ระดับการศึกษา, ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันทั้งภาพรวมและรายด้าน

1.5 ผลการหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร

ผลการหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลอง ข้อที่มีความถี่สูงสุด ได้แก่ โรงเรียนควรวางแผนดำเนินงานตามบริบทของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดตามทรัพยากรที่มีของสถานศึกษา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การทำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีควรมีจุดเน้นที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมนอกจากความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมตามกรอบเวลาสถานที่ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบแล้ว สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิจิต อ่อนจันทร์ และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล (2564) พบว่า

แนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในกลุ่มคลองน้ำไหลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 ผลจากการวิจัยในครั้งนี้ 1) ด้านหลักการกระจายอำนาจ ควรให้มีการเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง 2) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรประชุมชี้แจงการดำเนินงานของโรงเรียน การวางแผนการดำเนินงาน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม 3) ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ผู้บริหารต้องมีหลักธรรมาภิบาล มีภาวะความเป็นผู้นำบริหารแบบมีมืออาชีพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพ
2. ควรศึกษาในกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น ในจังหวัดอื่น ๆ หรือทุกจังหวัด เพื่อที่จะได้รับผลการวิจัยที่ครอบคลุมและกว้างขวางขึ้น
3. ควรพัฒนาตัวแปรเชิงวิชาการ โดยการใช้วิธีการสนทนากลุ่ม หรือประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. ควรศึกษาวิจัยการบริหารงานสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเชิงคุณภาพ เพื่อความสมบูรณ์ของผลงานวิจัย

บทสรุป

การวางแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีควรมีจุดเน้นที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมนอกจากความชัดเจนในการดำเนินกิจกรรมตามกรอบเวลาสถานที่ งบประมาณ ผู้รับผิดชอบแล้ว สถานศึกษาต้องกำหนดกิจกรรมการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ สถานศึกษาควรเพิ่มการสรุปแผนของสถานศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นเพราะผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาถือเป็นข้อมูลสารสนเทศสำคัญที่สถานศึกษาจะต้องนำไปวิเคราะห์สังเคราะห์เพื่อสรุปนำไปสู่การเชื่อมโยงหรือสะท้อนภาพความสำเร็จกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

จากการทำงานวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสหวิทยาเขตเมืองสองคลองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากำแพงเพชร พบว่าการวางบุคคลที่จะจัดทำแผนสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษาได้จะต้องเป็นบุคคลที่มีความสามารถตรงตามงานที่จะได้รับมอบหมาย นำข้อมูลจริงมารายงานจึงจะทำให้แผนพัฒนาสถานศึกษามีคุณภาพ ระบบมีความเข้มแข็ง ข้อมูล มีความสมบูรณ์เรียกใช้ง่าย สะดวกรวดเร็ว ปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ การแบ่งหน้าที่

และความรับผิดชอบในแต่ละระดับ มีระบบการติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานที่โปร่งใส และตรวจสอบได้ เป็นองค์ประกอบหลักที่จะทำให้การตรวจสอบติดตามเป็นไปตามขั้นตอน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จินห์วรา วันทา. (2560). การศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเมืองสำโรงขามป้อมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 4. วารสารราชธานีนวัตกรรมทางสังคมศาสตร์, 1(3), 52-64.
- จิรนาถ ภูมิเศวตกำจร. (2560). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนครราชสีมา.
- จิระศักดิ์ อบอวย. (2564). การศึกษาปัญหาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์. วารสารครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 4(2), 89-94.
- เชิดศักดิ์ ศุภโสภณ. (2559). รูปแบบการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐพล อุ่นแก้ว. (2565). วิสัยทัศน์ในมิติบริหารกับการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนชุมชนปัญญานุกูล อำเภอประเทว จังหวัดชุมพร. วารสารสหวิทยาการพัฒนาศาสตร์, 1(1), 125-130.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียากร พงศ์ตน. (2564, กุมภาพันธ์). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียน ในเครือข่ายที่ 43 สำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร. วารสารร้อยแก่นสาร, 6(2), หน้า 1-7.
- ปวรา เลิศชูสกุล และภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2566). แนวทางพัฒนาการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนคลองสวนหมาก จังหวัดกำแพงเพชร. วารสารวิจัยวิชาการ, 6(3), 35-44.
- พัชรินทร์ ทิพย์จันทร์ (2564). การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษานานใหม่. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 12(2), 1-10.
- ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2558). แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 4(1), 143-160.
- ภูมิพิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2559). การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา. กำแพงเพชร: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

- มานพ จันทรศรี และภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2564). แนวทางพัฒนาการบริหารระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศในกลุ่มโรงเรียนคลองน้ำไหล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กำแพงเพชร เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 10(1), 89-99.
- รังสรรค์ แสงแก้ว และภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2564). แนวทางพัฒนาการบริหารงานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 6(1), 102-109.
- วิจิต อ่อนจันทร์ และภูมิพัฒน์ รักพรหมงคล. (2564). แนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ในกลุ่มคลองน้ำไหล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 10(1), 100-106.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). *คู่มือกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน: คู่มือสมรรถนะหลัก*. นนทบุรี: ประชุมช่าง.
- อารีวรรณ ปักกาเวสูง. (2560). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 1. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 3(1), 159-164.
- Abdullahi Nimota, Jibola Kadir. (2019). Good Governance Issues in Education System and Management of Secondary Schools in Kwara State. *The Journal Of Education Policy*, 10(2), 1-12.